

Notă de fundamentare

Pe toate meridianele lumii, dezvoltarea și modernizarea activității bibliotecilor constituie o problemă culturală și economică, totodată, dintre cele mai importante. În Germania, de pildă, prin anii '70, cînd lua un deosebit avînt mișcarea bibliotecară germană, dezvoltarea bibliotecilor era comparată cu a infrastructurii, a căilor de comunicație, nu în cheltuieli, ci în productivitatea intelectuală.

În special, în țările dezvoltate din Occident, s-a investit foarte mult pentru dezvoltarea serviciilor de bibliotecă publică, pentru aducerea acestora la cel mai înalt standard de civilizație, pentru informatizarea și cibernetizarea lor. Aceasta a constituit și constituie o componentă importantă a procesului de dezvoltare generală, proces pe care dezvoltarea bibliotecilor îl influențează în mod esențial prin cultivarea în cel mai înalt grad social a rigorii de informație și de comportament, a facilitării pregătirii continue și autoeducației, a promptitudinii deciziilor, a vitezei în executarea muncii intelectuale.

Spre deosebire de progresul extraordinar care există în Occident, în dezvoltarea bibliotecilor, la noi rămînerea în urmă este din ce în ce mai evidentă și cu influențe negative în plan social și economic general din ce în ce mai mari. Cei aproape 50 de ani de propagandă totalitaristă, compusă din așa-zise "spectacole culturale" grandioase, de preamărire a șefului statului și al partidului, și-au pus amprenta lor negativă asupra domeniului dezvoltării bibliotecilor publice. Acestea, cîte s-au putut constitui, au rămas în cocioabe și clădiri inadecvate, cu depozite și spații de lectură insalubre, cu servicii de informare slabă, subdezvoltate. Zadarnice au fost strigătele celor care cunoșteam situația și ceream măsuri pentru reducerera decalajului în care ne aflam.

Cei 11 ani care au trecut de la Revoluția din decembrie '89, au fost ani de brambureală și în acest domeniu. În loc să ne creăm culoare de integrare în Occident, printr-o mai riguroasă organizare internă, ne-am dedat vorbelor mari, certurilor și nepăsării față de ceea ce este bun și util dezvoltării reale. Bibliotecile noastre publice au fost o adevărată pradă a acestei nepăsării.

Colecțiile lor, spațiile, serviciile se află într-o adevărată degringoladă, datorită mai ales vidului legislativ în care se află, datorită lipsei de conștiință publică a valorii lor și a ceea ce ar trebui să facem în acest domeniu pentru a ne apropia cu adevărat de Occident.

Proiectul de față privind Legea Bibliotecilor vine să suplinească aceste goluri și să ofere un cadru legislativ adecvat dezvoltării de viitor a bibliotecilor din România. După ce definește locul specific al bibliotecilor în cadrul general al informării și autoeducației permanente, proiectul subliniază valorile de sistem și, în interiorul acestuia, de rețele bibliotecare, cu componența lor cea mai importantă în rețeaua bibliotecilor publice, organizată teritorial, la nivelul întregii țări.

Un loc special acordă proiectul legislativ conducerii și îndrumării bibliotecilor. Se face o distincție netă, absolut necesară între răspunderea organelor tutelare, care au în subordinea lor biblioteci sau rețele de biblioteci, și rolul de îndrumare și control pe care trebuie să-l îndeplinească Ministerul Culturii, printr-o Direcție a Bibliotecilor, bine și riguros constituită.

Un loc important i se acordă Consiliului Național al Bibliotecilor, constituit pe lângă Biblioteca Națională și având în componența sa oameni de înaltă valoare intelectuală și un prestigiu cultural deosebit, consiliu al bibliotecilor care să ajute Ministerul Culturii, Guvernul și Parlamentul în decelarea unor strategii speciale privind dezvoltarea de viitor a bibliotecilor din România.

Proiectul legislativ fixează apoi un cadru legal adecvat patrimoniului bibliotecilor și solicită înființarea unui Oficiu național de aprovizionare a bibliotecilor, în vederea unei mai bune gospodării a fondurilor existente și găsirea celor mai practice soluții de dotare cu carte, mobilier adecvat și aparatură electronică și audio-vizuală.

Distincții importante, absolut necesare, face acest proiect legislativ în cadrul personalului de specialitate din biblioteci, în vederea stabilizării acestuia, a promovării lui corecte, în raport de pregătirea și munca prestată.

În sfârșit, proiectul prevede și un cadru legislativ general pentru "evaluarea muncii bibliotecare", în raport cu standardele internaționale în acest domeniu. Pe parcursul diverselor capitole ale legii se stabilesc – unde s-a găsit de

cuviință – și măsuri coercitive și reparatorii, în așa fel încît patrimoniul bibliotecilor să fie mai bine apărat și păstrat.

Desigur, acest proiect legislativ nu se consideră perfect și definitiv. Inițiatorul lui este conștient de necesitatea unor dezbateri cît mai fructuoase în cadrul Comisiei de cultură, împreună cu specialiștii din biblioteci, și apoi în plenul Camerei Deputaților, pentru a se putea ajunge la o bună și judicioasă Lege a Bibliotecilor din România, atît de necesară și de așteptată.

Ne exprimăm convingerea că acest lucru este posibil. El poate fi grăbit, prin proceduri de prioritate și rigoare legilativă, spre binele nostru, al tuturor.

Inițiator,
Deputat Dumitru Bălăeș

